

Eindelijk subsidie voor de Pelikaanschool?

Basisschool de Pelikaan lijkt nu echt op weg om een gesubsidieerde school te worden. Dit bevestigde en verzekerde Nolly Oleana, gedeputeerde van Cultuur en Onderwijs, donderdagmiddag 19 november in een gesprek met het bestuur van de Stichting Leren is Leuk en het hoofd van de Pelikaan Wilma Böhm-Sandig. Dit ouderinitiatief op zoek naar een prettig pedagogisch leerklimaat voor hun kroost is uitgegroeid tot een dynamische plaats die onderwijs biedt aan diverse nationaliteiten, rassen en godsdienstige stromingen. Wat is het geheime recept dat de Pelikaan zo hard deed groeien?

[Juf Femke vertelt]

Tekst en foto's Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

Ondanks de airco heerst er een warme sfeer op basisschool de Pelikaan. Wie

de school binnenstapt stapt direct midden in een klas die zelfs volwassenen verleidt mee te willen doen. Elke groep bestaat uit meerdere leerjaren op meerdere niveaus. De

leerlingen wordt vanaf dag een bijgebracht dat je elkaar nodig hebt. Ze leren hoe ze elkaar kunnen helpen het zelf te doen maar ook leren ze hoe ze om hulp kunnen vragen aan hun collega's. Dat lijkt gemakkelijker dan het is. Het verschil tussen helpen en bemoeien wordt de Pelikaantjes met de paplepel ingegoten. Het gemiddelde Pelikaankind is spontaan en zichzelf met in acht-neming van een paar basisregels. Een van dergelijke regels heet 'Respect!' Het begint met respect hebben voor zichzelf. Want wie geen respect heeft voor zichzelf kan dat ook niet voor een ander hebben.

[Wilma Böhm-Sandig met een aantal Pelikaantjes]

'Leren is leuk!' Met dat motto startte de Pelikaan 5 jaar geleden. Door de invoering van het Papiamentstalige funderend onderwijs dreigde een aantal kinderen buiten de onderwijsboot te vallen. De vraag of deze alternatieve school Engels dan wel Nederlandstalig zou worden was

snel beantwoord. Wilma die was aangetrokken als schoolleider en leerkracht gaf aan dat ze het alleen in het Nederlands kon doen. Zij kende bovendien al jaren de weg in Nederlandstalig onderwijsland. Ze gaf haar baan op als onderwijsbegeleider en sprong met 5 leerlingen in het diepe. Al snel groeide de groep en werden er steeds meer kleuters aangemeld. Wilma draaide met plezier de school alleen, totdat begin 2005 de tweede leerkracht kwam, want inmiddels was er een groeiende wachtlijst van 9 t/m 12 jarigen. Juf Femke had een aantal jaren bij de Indianen in Zuid-Amerika gewerkt. Ook op Bonaire bewees zij een dijk van een pioniersleerkracht te zijn. Zij draaide drie jaar lang met veel plezier haar groep oudsten, een groep vol bijzondere kinderen waarmee zij bijzondere dingen deed, ook na schooltijd. Regelmatig zag je haar met auto's vol kinderen, ouders en kampeerspullen over het eiland rijden, want ook na school kregen de kinderen niet genoeg van hun-dushi-juf-Femke. Optredend in haar musicals overwonnen de leerlingen niet alleen hun plankenkoorts. Spelenderwijs leerde juf Femke haar groep omgaan met zichzelf en anderen. Van leren verliezen tijdens het schoolvoetbal-

toernooi, het mogen mee hossen in haar karnavalsgroep, kamperen op Klein Bonaire en Slagbaai tot het beleven van de maansverduistering op haar knoek. Sterren kijken met slaapfeest op 'haar berg' in Rincon, nachtelijke wandelingen over Alta Mira. Een leerkracht die de kunst verstaat het beste uit ouder en kind naar boven te halen, een welkome duizendpoot die het idee van 'leren is leuk' heel letterlijk nam. Door de soepele samenwerking met Wilma en de vele vormen van ouderhulp werden er elke week uitstapjes georganiseerd. Door omstandigheden en tot teleurstelling van iedereen bleek de uitgezette lijn niet lang haalbaar. Uiteindelijk bleef voornamelijk het schoolterrein over waar het leuke leren moest plaats vinden. Dat leuk leren niet afhankelijk is van uitstapjes blijkt wel uit het enthousiasme waarmee de leerlingen elke dag uit school stormen, trots zwaaiend met hun gemaakte werkjes, vol verhalen en vooral met zin in de volgende schooldag.

Oog en oor hebben voor elkaar. Oog hebben voor iemands schilderwerk is minstens zo belangrijk als de stilte in de groep wanneer de juf uitlegt of voorleest. Leerlingen leren zichzelf op allerlei manieren begrijpen en

uitdrukken. Bewust worden van zichzelf en hun omgeving helpt om de wereld te ontdekken en er een eigen plaatsje in te vinden.

[Kinderen leren zichzelf te ontdekken]

Het leren omgaan met veel prikkels en zichzelf kunnen ontprikkelen zijn binnen deze populaire onderwijsinstelling gelijkwaardig aan vaardigheden als rekenen en taal. Een les is veel meer dan even een boekje openslaan. Er wordt van alle leerlingen geëist dat ze actief meedoen naar eigen kunnen. Het onderwerp of thema wordt steeds verder uitgediept afhankelijk van het niveau van de leerling. Het kind wordt uitgedaagd de verbanden met andere zaken te zoeken en uit te werken. Tijdens de

veelal praktijk gerelateerde opdrachten die ze individueel of in groepjes uitvoeren wordt er een beroep gedaan op hun inventiviteit en creativiteit. Het zijn niet de antwoorden waar het op deze school om draait, maar het leren stellen van slimme vragen. Een slimme vraag leidt automatisch naar nieuwe kennis. Tijdens een rondleiding horen we de kinderen vragen in een kringgesprek: 'Waarom legt een schildpad zijn eieren niet in zee of hoe voelt het om in een eierschaal te groeien in plaats van in een warme mamabuik? Waarom mogen we geen schildpadden meer eten? En hoe laat gaat een schildpad eigenlijk slapen?'

[Kinderen volgen de schildpadtrek op de wereldkaart]

De kinderen maken rekenopdrachten over metingen van ei, nest en schildpadjes. Uitgebreid wordt alles besproken. De nieuwe vragen leiden tot het berekenen van het gewicht van een schild, opstellen en gedichten en een steeds groter woordweb over de schildpad waarbij diverse andere

vakken betrokken zijn zoals muziek, handvaardigheid en tekenen. Op een wereldkaart volgen de kinderen nieuwsgierig de trektocht van een aantal schildpadden. Er wordt ook met de computer gewerkt maar niet de hele dag omdat je vooral leert door het te doen. Zelf een nestje schildpadjes zien uitkomen op Klein Bonaire maakt niet alleen op Koningin Beatrix een blijvende indruk.

Deze manier van leren eist ook speciale kwaliteiten van de leerkrachten. De Pelikaanleerkracht moet goed kunnen observeren en interpreteren. Juist de ontdekkings-tocht in plaats van het resultaat staat centraal. Thematisch onderwijs met kinderen van diverse leeftijden vraagt van de leerkracht om niet alleen open te staan voor de nieuwsgierigheid van de kinderen maar ook voor hun kennis. Die kennis van de leerling kan de leerkracht soms boven zijn pet gaan. Het oude beeld van de alwetende onderwijzer is allang verleden tijd. De leerkracht leidt en stuurt de groep aan en dat vergt constante alertheid. Die alertheid zien we terug in de rapporten. De leerlingen krijgen twee keer per jaar de kans om zichzelf aan hun ouders te presenteren, aangevuld door de leerkracht. Het kind is eerst aan het

woord en laat werkjes zien waaraan het gewerkt heeft. Daarna wordt het rapport, ook wel portfolioverslag genoemd, besproken. Het is een soort dagboek zonder cijfers met observatieverslagjes. De verslaggeving geeft een totaalbeeld van de leerling in wisselwerking met materiaal, leerstof en omgeving.

[Af en toe achter de computer]

De sterke en zwakke kanten worden hierin beschreven, zowel op cognitief als op emotioneel gebied met als doel de ontwikkeling van het kind in kaart te brengen. Aan de hand van dit levendige verslag blikken ouder, kind en leerkracht terug op een leerperiode en overleggen samen waar het accent in de nieuwe tijd zal gaan liggen. Dat werkt prima. De leerling beseft dat hijzelf verantwoordelijk is voor zijn resultaten en ook dat hij wordt gezien als totaal mens. Adaptief onderwijs zorgt er voor dat de leerling zich veilig kan ontwikkelen, nieuwsgierig wordt en gemotiveerd wordt om te leren. 'Ik kan het en ik kan het zelf' zijn dan een

logisch gevolg. Niet zelden hoor je de leerlingen trots roepen: 'Kijk juf, mijn werk!' Toch staat het kind centraal in plaats van zijn werk, de resultaten zijn een gevolg, geen doel van goed onderwijs.

Ondertussen is de Pelikaan in 5 jaar tijd een volwaardige basisschool geworden. Er werken elf leerkrachten verdeeld over twee locaties. Zes groepsleerkrachten, waarvan een fulltime NT2-er (Nederlands als Tweede Taal verwerving), een vakleerkracht Papiamentu, een RT-er (Remedial Teaching), een parttimer voor bewegingsonderwijs en een schoolleider.

[Actief meedoen]

De NT2-leerkracht is aangetrokken voor de leerlingen die het Nederlands nog niet zo goed beheersen wanneer ze de school binnen komen. Wel eist de school dat het Nederlands al snel dusdanig beheerst wordt zodat de lessen goed gevolgd kunnen worden. Natuurlijk wordt er ook Papiamentu

gegeven, niet in de laatste plaats omdat deze taal op de SGB een examenvak is. Het is essentieel de taal te spreken en de cultuur te kennen van het land waar je opgroeit. De toekomst van het eiland ligt in de handen van de toekomst van de jeugd.

[Remedial teaching]

De school groeit uit zijn jasje en het werken op gescheiden locaties is niet altijd even handig. Het afgelopen huurcontract draagt er toe bij dat er wordt gewerkt aan de plannen voor een nieuwe locatie. Hier is een commissie mee aan de slag gegaan en binnenkort worden de plannen gepresenteerd. De school is beslist uit zijn experimentele fase gegroeid en heeft op diverse manieren bewezen goed onderwijs te bieden aan vele kinderen op Bonaire met een breed scala van nationaliteiten. De behoeften van een kind zijn immers universeel. Ook heeft het bestuur voldaan aan alle eisen die subsidietoekenning mogelijk kan maken. Na jarenlange

vergaderingen en verzoeken indienen bij de overheidsinstanties lijkt er nu plotseling schot in te komen. Op 20 november 2009 bestond het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) 20 jaar. De gedeputeerde had geen betere dag kunnen uitkiezen dan de vooravond van deze kindgerichte dag om het goede nieuws te brengen. Zeker met het oog op de ontwikkeling van de nieuwe staatkundige verhouding met Nederland waarover nog zoveel onzekerheid is vraagt menigeen zich ongerust af hoe het nu verder zal gaan met de Pelikaan. Nolly Oleana heeft opnieuw bevestigd dat hun grote wens in vervulling zal gaan omdat ook hij vindt dat de Pelikaan er recht op heeft. Het bestuur zal niet langer meer hoeven bedelen bij de ouders om een verplichte schoolbijdrage. Zij zullen niet langer het hoofd hoeven breken over de schoolkas. De wens om erbij te horen heeft echter niet een uitsluitend financiële grondslag. De Pelikaan zal nog lang het ontorechte imago houden van een elite school. Het hoge schoolgeld – verantwoord onderwijs kost bergen met geld – is onbetaalbaar voor ouders met een minimaal lokaal salaris. En die isolerende schoolgelddrempel moet echt eindelijk weg, zo vindt ook het team van de

Pelikaan. Alleen de overheidssubsidie kan deze drempel wegnemen om zo eindelijk ook toegankelijk te worden voor alle kinderen die bij deze manier van onderwijs baat hebben. Een veilige leeromgeving is het geheim van deze school, een must voor kinderen om zichzelf optimaal te kunnen ontwikkelen, ongeacht geloof, nationaliteit of ras. Wilma hoopt dat zij alle ouders nog voor het einde van het

jaar definitief kan berichten dat hun kind voortaan gratis welkom is op de Pelikaan. Voor meer informatie over het beleid van de school en het toelaten van nieuwe leerlingen kunnen ouders terecht bij Wilma Böhm-Sandig of naar de website surfen:

www.pelikaanschool.com. Voor meer informatie over het inspectierapport surf naar: www.onderwijsinspectie.nl.